

Motivation för framgångsrik språkinläring?

Universitetsstudenters motiv för att lära sig svenska som främmande språk i Finland, Lettland, Litauen, Polen och Ryssland

Annika Hillbom¹ & Sofie Johansson²

¹Södertörns högskola, ²Göteborgs universitet

1 Inledning

Varför väljer vissa att lära sig ett nytt språk – och varför just svenska? På olika universitet i länder runt Östersjön pågår sedan lång tid tillbaka undervisning i svenska språket. Verksamheten har i låg utsträckning uppmärksamats i forskningssammanhang. Till exempel vet vi inte särskilt mycket om varför studenter i dessa länder väljer att studera svenska, eller om de har de typer av motivation som enligt forskning (Takahashi & Im, 2020) borgar för framgångsrik språkinläring. Detta undersöker vi närmare i denna studie, som utgår från studenternas egna berättelser.

2 Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att belysa studenters motiv för studier i svenska som främmande språk¹ i fem länder runt Östersjön, samt att analysera om dessa motiv innebär potential för framgångsrik språkinläring. Syftet konkretiseras i följande frågeställningar:

¹ Vi har valt termen svenska som främmande språk även när det handlar om de finska studenterna, eftersom dessa befinner sig i en del av Finland där svenskan inte talas i vardagen. Officiellt är dock svenskan klassad som ett andraspråk i Finland.

1. Vilka motiv för att lära sig svenska beskrivs av studenterna?
2. Vad visar en jämförelse av de finska, lettiska, litauiska, polska och ryska studenternas motiv?
3. Hur kan studenternas motiv relateras till olika typer av motivation inom Self Determination Theory (Ryan & Deci, 2000)?

3 Motivation och språkinläring

Under senare decennier har motivationens betydelse för språkinläring lyfts fram inom forskningen. Forskare har intresserat sig för olika inlärares motiv, hur motiven kan förstås utifrån olika motivationsteorier, vilka typer av motivation som bäst främjar lärande och för samverkan mellan motivation och andra faktorer såsom genus, ålder, en- och flerspråkiga kontexter och utbildningssammanhang (Dörnyei, 2005; Gardner, 2001; Henry, 2017; Vlaeva & Dörnyei, 2021). Tre teorier har varit särskilt centrala på området. I Gardners (2001) Socio-Educational model betonas sambandet mellan motivation och sociala faktorer. *Integrativ motivation* innebär enligt Gardner att vilja lära sig ett nytt språk för att integrera sig i en kultur eller i ett samhälle. *Instrumentell motivation* innebär att vilja lära sig ett språk av pragmatiska skäl, till exempel för att det krävs i ett visst yrke. Dörnyei (2005) bygger i teorin L2 Motivational Self System (L2MSS) vidare på Gardner, men lägger större vikt vid språkinlärares självuppfattning och identitet. Tre komponenter anses avgöra motivationen. *Ideal L2 Self* handlar om hur språkinläringen bidrar till individens självbild och vad individen vill uppnå med studierna. *Ought-to L2 Self* innebär att språkinlärares upplever yttre krav och förväntningar på att lära sig språket. *L2 Learning Experience* handlar om språkinlärares upplevelse av språkinlärningsprocessen.

I denna studie utgår vi ifrån den tredje teori som är vanligt förekommande inom forskning om språkinläring, nämligen Ryan och Deci (2000) Self Determination Theory (SDT), ursprungligen utvecklad inom psykologi. SDT fokuserar på människors generella drivkrafter för lärande och lyfter fram tre grundläggande behov: behovet av självbestämmande (autonomi), behovet av att känna att man klarar av olika saker (kompetens) och behovet av att känna att man ingår i en gemenskap och accepteras av andra (tillhörighet). Motivationen beskrivs i ett kontinuum, från *icke-motivation*, där inlärares helt saknar motivation för en viss aktivitet, till *intrinsisk motivation*, där en aktivitet genomförs för att den i sig är intressant, rolig och ger inre tillfredsställelse och utan tankar på yttre belöning. Mellan icke-motivation och intrinsisk motivation placeras

extrinsisk motivation, som i korthet innebär att man gör något för att uppnå ett visst resultat. Extrinsisk motivation delas in i fyra nivåer, längs en skala där motivationen går från externt reglerad till internt reglerad (Ryan & Deci, 2000, s. 72–73).

Takahashi och Im (2020) jämför i en metastudie L2MSS och SDT med fokus på hur väl teorierna förutsäger framgångsrik språkinläring. De kommer fram till att olika typer av internaliserad motivation leder till störst ansträngning för att lära sig språket, vilket i sin tur leder till en högre grad av språkbehärskning. Att man själv vill lära sig språket (intrinsisk motivation inom SDT) och en positiv upplevelse av undervisningen (L2 learning experience inom L2MSS) lyfts fram som särskilt betydelsefulla.

I en svensk studie av Cardelús (2015) undersöks genom en enkät och intervjuer svenska gymnasieelevers motiv för studier i franska, tyska eller spanska. Cardelús finner motiv som handlar om språkinsress, stimulerande undervisning, att vilja utveckla sin kommunikativa förmåga och att vilja uppleva framgång i studierna. Familj, vänner och besök i länder och miljöer där språket talas har betydelse för valet av språk och för att upprätthålla intresset.

Liksom i Cardelús studie undersöker vi inlärares motiv i sammanhang där språket inte talas, vilket kan ha betydelse i motivationssammanhang. Exempelvis visade en studie av Vakilifard m.fl. (2021), en enkätundersökning av studenters motivation för att lära sig persiska som andraspråk i Iran, att den vanligaste motivationstypen var integrativ motivation, det vill säga en vilja att integrera sig i den omgivande språkgemenskapen.

Motivation i samband med språkinläring har undersökts i många forskningsstudier, framför allt internationellt. I en forskningsöversikt om motivationsforskning under de senaste årtiondena redogör dock Liu (2024) för att studier om engelska, asiatiska kontexter, kvantitativa metoder, tvärsnittsstudier och universitetsstudenter dominerar. Den aktuella studien kan således innehållsligt bidra till kunskapsläget genom data från inlärare som studerar ett mindre vanligt språk (svenska) och metodmässigt genom att data samlas in genom textanalys i stället för genom till exempel enkäter. Studien är unik i en svensk kontext beträffande det sammanhang som undersöks: studier i svenska som främmande språk i länder runt Östersjön.

4 Material och metod

Under 2010-talet pågick ett utbyte mellan Uppsala universitet Campus Gotland och olika länder i Östersjöregionen. De svenska texterna i den så kallade Östersjökorpusen samlades in 2016–2017 inom ramen för detta

utbyte. I studien analyseras de texter som skrivits utifrån uppgiften *Jag och min svenska*. Uppgiftsinstruktionen till de analyserade texterna var utformad enligt tablå 1.

Tablå 1. Uppgiftsinstruktionen till texterna *Jag och min svenska*.

Skrivuppgift 1. *Jag och min svenska* (återberättande text)

Instruktion: Berätta om dig själv, varför du läser svenska och vad du tycker om svenska språket (lätt, svårt etc.).

Skriv minst 300 ord, men gärna mer. Skrivtid: max 45 min.

Texten kan skrivas på dator eller för hand. **Inga hjälpmedel** (stavningskontroll, ordböcker m.m.) får användas.

Totalt analyseras 72 texter: Finland 19, Lettland 13, Litauen 14, Polen 13 och Ryssland 13. Studenterna läser olika utbildningar eller kurser: skandinavistik, översättarprogram, lärarprogram eller svenska som främmande språk. Texterna är i genomsnitt på 301 ord (intervall 163–540). Sammanlagt utgör alla texter 16 265 ord.

Utöver texterna ingår också bakgrundsinformation om studenterna i Östersjökorpusen, i form av studenternas svar på ett antal frågor innan texterna skrevs.² Om de aktuella studenterna framgår att de är unga, vanligen 20–25 år. Majoriteten är kvinnor. Antalet år som studenterna har läst svenska varierar: Ryssland 1 år, Litauen 1,5 år, Polen 2,5–4,5 år, Lettland 3–6 år och Finland 6–7 år; inklusive grundskola. Som sitt första språk har de, med enstaka undantag, uppgett det majoritetsspråk som talas i landet. Majoriteten av studenterna har besökt Sverige men den sammanlagda vistelsetiden är vanligen kort. Ett fåtal har vistats i Sverige i två månader eller mer. Merparten av studenterna kommer i kontakt med svenska språket utanför studierna. De vanligaste sätten är att läsa på svenska, se på svensk TV/film, prata med svenska släktingar och vänner samt att lyssna på svensk radio.

För att analysera studenternas motiv har vi använt oss av tematisk analys (Braun & Clarke, 2006). Inledningsvis har studenternas motiv för att vilja lära sig svenska markerats i de 72 texterna. Motiven framgår överlag tydligt. I uppgiftsinstruktionen ingick att besvara frågan om varför studenten läser svenska och studenterna redogör därför explicit för sina

² Studenterna har skriftligt gett medgivande till att texterna får användas till språkvetenskaplig och didaktisk forskning.

olika motiv till svenskstudierna (t.ex. *jag läser svenska för att jag är mycket intresserad av språk*). Även motiv som beskrivs mer underförstått har inkluderats i analysen (t.ex. *jag har alltid haft ett stort språkintresse*). Studenterna uppger vanligen flera olika motiv. I snitt uppges 3,6 motiv per student (intervall 1–6). Sammanlagt uppges 256 motiv.

Som nästa steg i analysen har vi sökt efter återkommande mönster i de motiv som beskrivs. Inledningsvis gjorde vi dessa analyser var för sig, för att sedan jämföra och förfina kategoriseringarna. Slutligen kunde 13 olika motivkategorier etableras. Dessa har sedan analyserats i förhållande till de motivationstyper som beskrivs inom SDT. För att ta reda på hur vanliga olika motiv och motivationstyper är i studentgruppen totalt sett, samt för att kunna jämföra motiven och motivationstyperna mellan studenterna i de olika länderna, har vi kvantifierat resultaten genom beskrivande statistik (procentsatser).

Det bör påpekas att antalet texter per land är ganska lågt, och att det förstås alltid medför fler felkällor att analysera motiv i texter jämfört med i en enkät med förutbestämda svarsalternativ. Studien ger en första inblick i området; för en mer fullständig bild krävs vidare studier.

5 Studenternas motiv för att lära sig svenska

I avsnittet beskrivs och exemplifieras de 13 motivkategorier som har urskilts i studien. Vi börjar med de vanligaste motiven och avslutar med de ovanligare (se också procentuell fördelning i avsnitt 6, diagram 1).

Den största motivkategorin i studien är *Arbetsmarknad*. Nästan 70 procent av studenterna uppger att de studerar svenska för att bli översättare, tolk, lärare eller för att få arbete på myndigheter eller företag där det kan vara en fördel att kunna svenska. Ett exempel ges i citat 1:

- (1) Lettland och Sverige samarbetar mycket. Här i Lettland finns det många svenska företag, till exempel, Swedbank, SEB, Transcom. Så det är möjligt att ha ett bra job med hög lön. (LET1)³

Den näst största motivkategorin är *Kultur*. Drygt 60 procent av studenterna uppger sådana motiv. Inom kategorin uttrycks motiv som handlar om intresse för svensk kultur (både traditionell finkultur och nutida populärkultur), det svenska samhället, svenska värderingar och traditioner samt svensk natur. Ett exempel ges i citat 2:

³ Studenternas originalformuleringar har bevarats i citaten; språkfel har inte korrigerats.

- (2) Dessutom är det lätt att bli förtjust i språket, för Sverige har ju ett så fint kulturliv och så många underliga konstnärer! Tänk, till exempel, på I. Bergman eller A. Lindgren. Man kan bestämma sig att börja studera isländska bara för de har 'Sigúr Ros', och Sverige har ju mycket mer. (LIT3)

Flera studenter nämner också ett intresse för svenska värderingar, som i citat 3:

- (3) Det tror jag att svenska samhället är en specifik grupp av människor som försöker att bygga gemenskap mellan olika kulturer utan våld och hot. [...] Det är spännande att de är så kreativa när det gäller kampanjer emot rasism, homofobi och de andra aktuella problemen som vi inte orkar med i Europa. (POL3)

Efter *Arbetsmarknad* och *Kultur* är motiv som handlar om personliga omständigheter, språkinsresse och internationella kontakter vanligast.

Kategorin *Personliga omständigheter* innebär att studenten på grund av personliga förhållanden eller erfarenheter vill lära sig svenska. Till exempel uttrycker många finska studenter att de har släkt och vänner i Sverige, eller svenskspråkiga släktingar i Finland, som de vill kunna tala svenska med. En annan typ av personliga omständigheter som uppges av några studenter i Lettland, Litauen och Polen är att den närmsta familjen har inspirerat till eller föreslagit studier i svenska:

- (4) Jag kunde dock inte bestämma mig vilket språk jag skulle vilja lära mig och då sade min bror att svenska skulle vara ett bra val [...]. (POL32)

Motiv som innebär att studenten anger generellt språkinsresse eller specifikt intresse för svenska språket som skäl för att lära sig svenska har hänförs till kategorin *Språkinsresse*. Motivet nämns inte sällan tillsammans med ett estetiskt omdöme om svenskan (*Estetiska skäl*, dvs. att studenten tycker att svenskan är ett vackert språk), som i citat 5:

- (5) För det första, läser jag svenska därför att det är mycket intressant och vackert språk. (RYS6)

Inom kategorin *Internationella kontakter* beskrivs motiv som handlar om att studier i språk generellt, och svenska specifikt, kan leda till ökat utbyte

med människor från andra länder eller möjliggöra vistelser i Sverige, till exempel för att studera eller arbeta. Ett exempel ges i citat 6:

- (6) [m]änniskor behöver tala olika språk eftersom kan de prata med olika människor i världen. [...] Och kan jag prata med mina kompisar från Sverige och läsa på svensk universitetet som är i Stockholm. (RYS6)

Motiv som handlar om undervisning och personlig utveckling, liksom om estetiska skäl, beskrivs vardera av ungefär en fjärdedel av studenterna.

Inom kategorin *Inspirerande undervisning* beskrivs positiva erfarenheter av undervisning och lärare. Sådana motiv, i de fall det handlar om pågående undervisning, är inte ett skäl till att studenterna från början valde att studera svenska, men kan bidra till att vilja fortsätta med studierna och till att vilja utvecklas så mycket som möjligt i språket.

Motiv som hänförs till kategorin *Personlig utveckling* handlar om att studenten tycker att språkstudier generellt, eller mer specifikt studier i svenska, bidrar till olika typer av personlig utveckling. En lettisk student beskriver sådana aspekter i citat 7:

- (7) Jag tänker att lära sig ett nytt språk är som att skaffa sig ett par nya vingar för att flyga högre och få ett bredare perspektiv. (LET9)

En rysk student beskriver i citat 8 hur språket speglar en kultur och hur det öppnar upp för att tala om saker på nya sätt:

- (8) Det är intressant att jämföra engelska och svenska – de är olika. Jag tycker att jag gillar båda två, för jag kan se deras kultur i varje av dem. [...] Det har ord som mitt modersmål har inte, så jag kan säga mer om som saker. (RYS7)

Resterande fem motivkategorier i studien är små; motiv som hör till dessa beskrivs av enstaka studenter.

Exklusivitet som motiv förekommer främst hos vissa lettiska och polska studenter, som i citat 9:

- (9) [s]om ett andra språk kunde jag välja mellan tyska, spanska, franska, lettiska, men jag ville lära mig något nytt, som är ovanligt och därför valde jag svenska språket. (LET3)

Status som motiv handlar om att svenskan anses ha hög status i det egna landet. Detta nämns av enstaka litauiska och polska studenter. De litauiska studenterna nämner i sammanhanget att det är svårt att komma in på den utbildning de går; det krävs höga betyg.

Kategorin *Officiellt språk* förekommer av naturliga skäl endast bland finska studenter. Några av de finska studenterna har uppgett detta som ett skäl till att de studerar svenska:

- (10) Som alla vet är Finland ett tvåspråkigt land så det är också jätte viktigt att kunna kommunicera med svenska. (FIN14)

Tillgänglighet, det vill säga att studier i svenska var möjliga där studenten befinner sig, nämns av enstaka studenter. Till exempel skriver en polsk student (POL33) att hen egentligen ville läsa norska, men eftersom det inte gick att göra det vid det aktuella universitetet valde studenten i stället svenska.

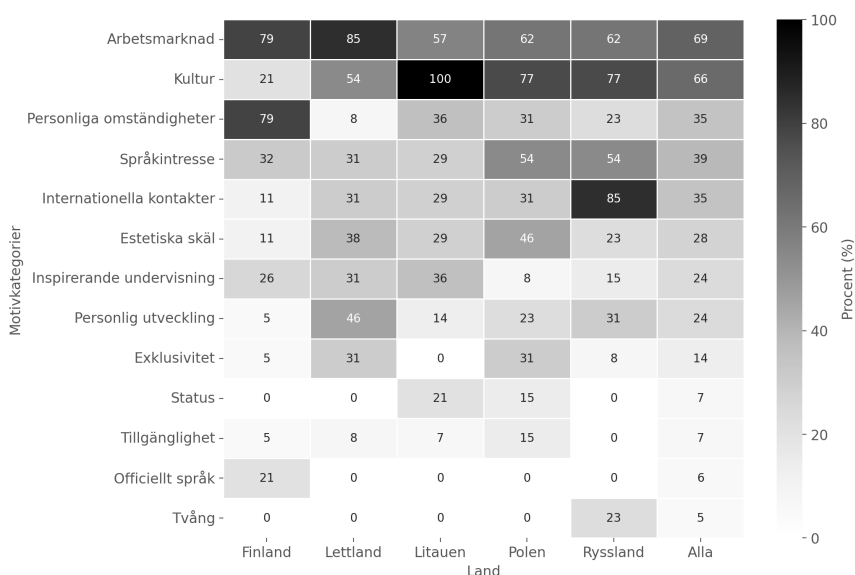
Tvång har urskilts som kategori på grund av att detta skäl för att läsa svenska uppges av några ryska studenter. De har valt en utbildning där ett språk skulle ingå, men att det blev just svenska har bestämts av universitetet och var inte känt på förhand.

6 Motivjämförelse mellan studenterna i förhållande till land

Procentsatserna i diagram 1 nedan visar dels hur många procent av studenterna i varje land som har uppgett motiv inom de olika kategorierna (kolumn 2–5), dels hur många procent av studenterna totalt som har uppgett motivet (kolumn 6). Kategorierna ges i fallande storleksordning utifrån totalsiffran i kolumn 6.

Som redan nämnts i avsnitt 5 är det stor skillnad mellan motivkategorierna sett till hur många studenter som uppgett motivet i fråga. Den största kategorin totalt sett är *Arbetsmarknad* (69 %), följd av *Kultur* (63 %). Därefter följer *Personliga skäl* och *Språkinsress* på delad tredjeplats (39 %). *Internationella kontakter* är nästan lika stor (35 %). *Estetiska skäl*, *Inspirerande undervisning* och *Personlig utveckling* har uppgetts som motiv av omkring en fjärdedel av studenterna. Resterande kategorier är små; motiv som hör till dessa beskrivs av enstaka studenter.

Diagram 1. Studenternas motiv för att lära sig svenska fördelade i kategorier.

Eftersom antalet studenter i varje land är lågt går det inte att dra säkra slutsatser om skillnader i motiv kopplat till land, särskilt inte i de kategorier som är mycket små. Individuella faktorer kan ha stor inverkan. Slumpen, till exempel om en student har tänkt på att beskriva en viss typ av motiv eller inte, kan vara en felkälla som får stora konsekvenser, särskilt i mycket små kategorier. En enskild lärare kan också ha inverkan, inte minst i kategorin *Inspirerande undervisning*.

Några iakttagelser och tendenser kan dock lyftas fram. Övergripande kan sägas att de finska studenterna, och i viss mån de ryska, skiljer sig mest från övriga. De finska studenterna ligger över snittet i kategorin *Arbetsmarknad*, och avsevärt högre än övriga i kategorin *Personliga omständigheter*. De utmärker sig i andra riktningen genom att ligga klart lägre än snittet i kategorierna *Kultur*, *Internationella kontakter* och *Personlig utveckling*. De ryska studenterna ligger klart högre än övriga i kategorin *Internationella kontakter*. Kategorin *Tvång* förekommer endast bland de ryska studenterna. De lettiska, litauiska och polska studenterna uppvisar sinsemellan en likartad motivbild, vilken också har stora likheter med de ryska studenternas. Något som i viss mån utmärker dessa fyra länder i förhållande till varandra är att *Arbetsmarknad* är en särskilt stor

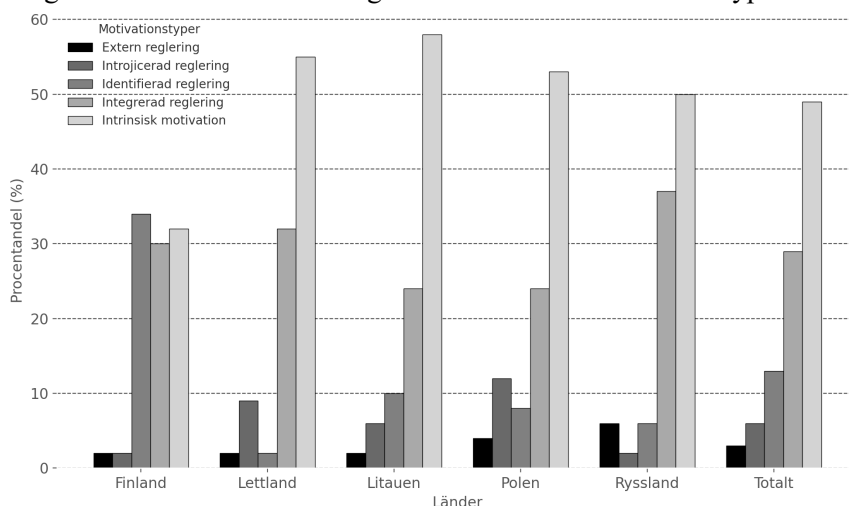
kategori i Lettland, *Kultur* är särskilt stor i Litauen och *Språkintresse* är särskilt stor i Polen och Ryssland.

Sammantaget framträder en bild av att de finska studenterna i förhållande till övriga har en mer pragmatisk inställning till att lära sig svenska. Svenskan är ett officiellt språk i landet och man ser möjliga fördelar i arbets- och samhällslivet med att kunna svenska. Många har också en personlig koppling till språket genom svensktalande släktingar och vänner. De ryska studenterna utmärker sig genom att i klart högre utsträckning än övriga uppge motiv som kan kopplas till internationella kontakter. Vidare har de lettiska, litauiska, polska och ryska studenterna många likheter sett till de motiv som uppges. Överlag förefaller man drivas av ett stort intresse för språk och kultur i sig, även om man också ser en praktisk nytta med studierna i form av möjlighet till arbete eller internationella kontakter.

7 Extrinsisk och intrinsisk motivation

Diagram 2 visar vår analys av hur studenternas uppgivna motiv för att studera svenska förhåller sig till olika nivåer inom extrinsisk motivation samt till intrinsisk motivation. Siffrorna utgår ifrån det antal motiv som uppgetts och staplarna visar motivens procentuella fördelning i de olika landsgrupperna samt totalt.

Diagram 2. Motivens fördelning i förhållande till motivationstyper.

Inom SDT är *extern reglering* den lägsta nivån av extrinsisk motivation och ligger närmast icke-motivation. Graden av självbestämmande är här mycket låg; man gör något för att få en viss yttre belöning eller för att undvika straff. Kategorin *Tvång* hör naturligt hit, eftersom den innebär att studenten inte själv har valt att studera svenska. Vi har även valt att hänföra kategorin *Tillgänglighet* hit, eftersom den innebär att studentens val att studera just svenska beror på omständigheter utanför studentens egen kontroll.

Introjerad reglering innebär att man motiveras av omgivningens uppfattningar snarare än av sina egna, det vill säga värdet är fortfarande till största del externaliserat. Motiv som handlar om att man vill studera ett ovanligt språk och att språket anses ha hög status i det egna landet anser vi är tydligt kopplade till andras uppfattningar, och kategorierna *Exklusivitet* och *Status* har därmed hänförs hit.

Nästa nivå, *identifierad reglering*, innebär att man upplever att aktiviteten har ett tydligt värde för en själv som person. Värdet är i viss mån internaliserat, men aktiviteten behöver inte i sig upplevas som rolig. Kategorierna *Officiellt språk* och *Personliga omständigheter* har hänförs hit. Motiven handlar om att svenskan är bra att kunna men utan konkreta mål. Den högsta nivån, *integrerad reglering*, innebär en hög grad av internalisering genom att aktiviteten är kopplad till ens personliga värderingar och identitet och man har en positiv drivkraft för lärandet. Resultatet av aktiviteten, det vill säga vad man vill uppnå med den, är i fokus. *Arbetsmarknad* och *Internationella kontakter* hör naturligt hit; i samband med dessa motiv beskrivs konkreta målsättningar med studierna i svenska.

Intrinsisk motivation är den typ av motivation som i högst grad anses kopplad till framgångsrikt lärande. Här är graden av självbestämmande som högst och aktiviteter utförs primärt för att inläraren anser att de är intressanta och utvecklande för den egna personen, oavsett om det finns ett tydligt slutmål eller inte. Här har vi placerat kategorier som innehåller motiv där studenten uttrycker intresse för det svenska språket i sig och för svensk kultur, att svenskan är ett vackert språk, att undervisningen är inspirerande och att studierna är personligt utvecklande.

Enligt Ryan och Deci (2000) ligger den högsta nivån av extrinsisk motivation, integrerad reglering, mycket nära intrinsisk motivation. Sammantaget visar vår analys (se kolumn 6 i diagram 2) att dessa två motivationstyper tillsammans återfinns i nästan 80 procent av alla motiv som har uppgetts i de 72 texterna. Intrinsisk motivation är allra vanligast och återfinns i nästan 50 procent av motiven. Extern och introjerad reglering är å andra sidan mycket ovanliga i de motiv som beskrivs av studenterna i studien.

De studenter som avviker från den generella bilden är de finska. Här är andelen intrinsiska motiv klart lägre och motiv på nivån identifierad reglering är avsevärt fler än i övriga landsgrupper. Analysen bekräftar den bild som gavs i föregående avsnitt, det vill säga att de finska studenterna i högre grad än de övriga studerar svenska av praktiska skäl.

Det är viktigt att återigen betona att en student vanligen uppger flera olika motiv för studierna i svenska, i genomsnitt 3,6 per student. Motiven innebär ofta olika motivationstyper. En student kan till exempel skriva att hen valde svenska eftersom det just då var det språk som var möjligt att studera på hens universitet (extern reglering; tillgänglighet), att hen har svenska vänner som det är roligt att kunna prata svenska med (identifierad reglering; personliga omständigheter), att hen studerar för att bli lärare i bland annat svenska (integrerad reglering; arbetsmarknad) och att svenska har visat sig vara ett intressant språk och studierna är utvecklande (intrinsisk motivation; språkitresse och personlig utveckling).

8 Diskussion och slutsatser

Studien visar att den undersökta studentgruppen har många olika motiv för sina studier i svenska. Studenterna har sammantaget ett stort intresse för svenska språket och svensk kultur och studierna i svenska är förknippade med tydliga livsmål i form av yrkesval. Därmed uttrycker studenterna typer av motivation som inom SDT (Ryan & Deci, 2000; Takahashi & Im, 2020) innebär mycket goda förutsättningar för framgångsrikt lärande. Ett annat vanligt motiv är att man vill kunna kommunicera med svensktalande, i samband med yrkesliv, besök i Sverige eller för att man har svensktalande släkt eller vänner.

De finska studenterna skiljer sig från övriga genom att som grupp ge uttryck för en mer pragmatisk inställning till svenskan, som är ett officiellt språk i det egna landet. Studiens resultat överensstämmer för den finska gruppen med Wakilifards m.fl. (2021) resultat gällande motivation hos andraspråksinlärare av persiska i Iran, där motiv som innebar en vilja att genom språkstudierna integrera sig i samhället var vanligare än intrinsiska motiv.

Vi finner också likheter mellan våra resultat och Cardelús (2015) bild av gymnasieelevers motiv för att lära sig moderna språk i Sverige. Liksom i vår studie finner Cardélus att intrinsisk motivation är vanlig, liksom en vilja att utveckla sin kommunikativa förmåga på målspråket. I likhet med Cardelús (2015) ser vi också att omständigheter som familjs och vänners inställning och besök i ett land där språket talas ofta nämns i studenternas texter, eller beskrivs i den information som studenterna uppgett om sig

själva innan texterna skrevs. En skillnad är dock att viljan att prestera bra i själva studiesituationen inte nämns särskilt ofta i våra studenters texter. Kanske beror detta på hur uppgiftsinstruktionen var formulerad; kanske beror det på att studenterna i vår studie främst motiveras av eget intresse och egna målsättningar och därmed är mindre beroende av yttre bekräftelse i själva studiesituationen. Studenterna i vår studie är också äldre, och universitetsstudenter, medan Cardelús undersöker gymnasieelevers motivation. Att studenterna i vår studie generellt är högt motiverade för att lära sig svenska framgår också på så sätt att de i hög utsträckning, i svaren på de frågor som besvarades innan texterna skrevs, uppger sig ta egna initiativ för att lära sig mer svenska på fritiden.

Studien visar även att studenterna har många olika motiv samtidigt för att vilja lära sig svenska. Att motivation är ett komplext begrepp och att det är svårt att sätta likhetstecken mellan en enda typ av motivation och framgångsrikt lärande påtalas bland annat av Ryan och Deci (2000) och Dörnyei (2005). Det viktiga i sammanhanget bör vara att en student har motiv som innebär motivation med en hög grad av internalisering (Takahashi & Im, 2020), vilket merparten av studenterna i vår studie ger uttryck för. Att studenten *även* har, eller inledningsvis har haft, motiv som är externt reglerade bör spela mindre roll. Därutöver är det en intressant fråga huruvida det att ha flera motiv samtidigt kan innebära en totalt sett starkare motivation än om inläraren endast har ett motiv.

I förhållande till Lius (2024) analys av forskningsstudier om motivation kopplat till språkinlärning innebär studiens resultat ett tydligt kunskapsbidrag genom belysningen av motiv för studier i just svenska, ett språk som hittills inte har uppmärksammats i någon större omfattning. Än ovanligare är det med studier som berör svenskstudier i länder utanför Sverige. Vi vill även peka på det stora antal motivkategorier som har urskilts i studien. Detta har möjliggjorts genom att materialet utgörs av studenternas egna, fria beskrivningar av sina motiv för att vilja lära sig svenska. Studenterna har inte begränsats av förutbestämda kategorier i en enkät, vilket har gjort att en rik och nyanserad bild av deras motiv har kunnat framträda.

Litteratur

- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101.
<https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Cardelús, E. (2015). *Motivationer, attityder och moderna språk: en studie om elevers motivationsprocesser och attityder vid studier och lärande av moderna språk*. [Doktorsavhandling, Stockholms universitet].

- Dörnyei, Z. (2005). *The Psychology of the Language Learner: Individual Differences in Second Language Acquisition*. Lawrence Erlbaum Associates Publishers. <https://doi.org/10.1017/S0272263121000759>
- Gardner, R. C. (2001). Language learning motivation: The student, the teacher, and the researcher. *Texas Papers in Foreign Language Education*, 6(1), 1–18.
- Henry, A. (2017). L2 motivation and multilingual identities. *The Modern Language Journal*, 101(3), 548–565. <https://doi.org/10.1111/modl.12412>
- Liu, M. (2024). Mapping the landscape of research on the L2 motivational self system theory (2005–2021): A bibliometric and text network analysis. *System*, 120, 103–180. <https://doi.org/10.1016/j.system.2023.103180>
- Ryan, R., & Deci, E. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25, 54–67. <https://doi.org/10.1006/ceps.1999.1020>
- Takahashi, C., & Im, S. (2020). Comparing self-determination theory and the L2 motivational self system and their relationships to L2 proficiency. *Studies in Second Language Learning and Teaching*, 10(4), 673–696. <http://dx.doi.org/10.14746/ssllt.2020.10.4.2>
- Vakilifard, A., Khaleghizadeh, S., & Golpour, L. (2021). The Investigation of Integrative, Instrumental, Intrinsic and Extrinsic Motivation of Language learners in the foreign settings. *Journal of English Language Teaching and Learning*, 13(27), 417–443. <https://doi.org/10.22034/elt.2021.43130.2324>
- Vlaeva, D., & Dörnyei, Z. (2021). Vision enhancement and language learning: A critical analysis of vision-building in an English for Academic Purposes programme. *Language Teaching Research*, 25(6), 946–971. <https://doi.org/10.1177/13621688211014551>